

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«АНГЛОМОВНИЙ ДИГІТАЛЬНИЙ ДИСКУРС: ПРИРОДНА МОВА VS МОВА ПРОГРАМУВАННЯ»

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Ступінь вищої освіти: Магістр філології

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Освітня програма: Германські мови та літератури (переклад включно)

Кваліфікація: магістр філології

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Навчальна дисципліна за вибором «АНГЛОМОВНИЙ ДИГІТАЛЬНИЙ ДИСКУРС: ПРИРОДНА МОВА VS МОВА ПРОГРАМУВАННЯ» відповідає робочому навчальному плану (код ОПП 2.2.1.)
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Викладач	Лазебна Наталія Валеріївна, кандидат філологічних наук, доцент
Контактна інформація викладача	Телефон кафедри: (061) 769 - 85 - 89, E-mail кафедри: kafedra_pereklad@zntu.edu.ua E-mail викладача: natalialazebnaya@gmail.com
Час і місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом
Обсяг дисципліни	Загальна кількість годин – 90, кредитів – 3. Із них: лекцій – 14, практичних -14, самосійна робота – 60. Вид контролю – залік – 2.
Консультації	Згідно з графіком консультацій
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
Пререквізити: лексикологія, стилістика, текстологія, перекладознавство та інші основні дисципліни філологічної освіти, інформаційні технології в перекладі. Постреквізити: корпусна лінгвістика, цифрова лінгвістика, інформаційно-пошукова і технічна компетенція сучасного перекладача.	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
Дисципліна спрямована на вивчення взаємин між природною (англійською) мовою і новітніми соціокультурними феноменами, мовами програмування. Узагальнено провідні напрямки сучасної лінгвістики, проблему вивчення когнітивних і мовних процесів, які впливають на комунікацію «Людина – Машина». Центральне поняття англомовного дигітального дискурсу (АДД) репрезентовано як площину, яка відображає характер взаємозв'язку між мисленням людини, технологічними, соціокультурними чинниками і мовою. Осмислено проблеми динаміки формування мовних і немовних знакових систем, які використовуються у сучасному АДД через інтеграцію природної англійської мови і її потенціалом донора для створення мов програмування. Репрезентовано теоретичний ґрунт зарубіжних праць та робіт в галузі взаємодії та взаємовпливу англійської мови та комп'ютерних технологій, динаміку становлення і знакового оформлення концептосфери АДД, що представляє значний соціокультурний пласт взаємодії учасників та авторів АДД та спеціалістів у галузі ІТ. Дисципліна коригує та спрямовує розроблення сучасним лінгвістом та перекладачем основних стратегій, методів, ефективних пошукових запитів, обробки отриманої інформації для лінгвістичних досліджень та письмового/усного перекладу, інтеграції отриманої інформації під час практичних занять із іноземної мови та перекладу, а також саморепрезентації на глобальному ринку праці та розвитку медійної грамотності сучасного перекладача, використання необхідного програмного забезпечення та пошукових систем; створення власних архівів документів і т. ін. Компетентності, яких набуває студент при вивченні дисципліни. В узгодженні із Стандартом вищої освіти України (Київ, 2017; Другий (магістерський) рівень освіти. Галузь знань «03 Гуманітарні науки». Спеціальність 035 «Філологія»): 1. Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, перекладу і міжкультурної комунікації у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення наукових досліджень і	

харак-теризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

2. Загальні компетентності.

ЗК-1 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-2 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-5 Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК-6 Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-9 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-10. Здатність проведення досліджень на належному рівні з дотриманням умов академічної доброчесності.

ЗК-11. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

3. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності.

СК-1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних, літературознавчих і перекладознавчих напрямках і школах.

СК-2. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки,

СК-3. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

СК-4. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології.

СК-5. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

СК-6. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень у контексті загальногуманітарних, мовознавчих і перекладознавчих досліджень.

СК-7. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови / мовлення для досягнення запланованого результату й організації успішної комунікації в усній і писемній формах англійською мовою на рівні С 2 і другою мовою на рівні С 1.

СК-8. Здатність здійснювати двосторонній переклад з іноземної мови на рідну мову та з рідної мови на іноземну із використанням лексичних і граматичних трансформацій.

СК-9. Здатність здійснювати редагування та постредагування текстів перекладу та робити реферування всіх основних видів тексту на англійській та другій іноземній мовах.

СК-10. Володіння навичками науково-пошукової роботи у філології, методами добору, аналізу й обробки даних і всебічно застосовувати їх у виконанні випускної кваліфікаційної роботи.

С-11 Володіння методикою навчання іноземних мов і культур, а також методикою навчання перекладу у закладах освіти.

Додатково для освітньо-професійних програм:

Здатність планувати, організовувати, здійснювати і презентувати прикладне дослідження в галузі філології.

Додатково для освітньо-наукових програм:

Здатність планувати, організовувати, здійснювати і презентувати наукове теоретичне і прикладне дослідження в галузі філології.

Здатність ефективно й компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі філології.

Здатність формувати нові знання, ідеї, концепції в галузі філології.

Компетентності, яких набуває студент при вивченні в узгодженні із уніфікаційними вимогами до навчання майбутніх перекладачів Єврокомісії, а саме, Європейської

магістерської програми з перекладу (ЕМТ):

1) компетентність з надання послуги перекладу; 2) мовна компетентність; 3) міжкультурна компетентність; 4) інформаційна компетентність; 5) тематична компетентність; 6) технологічна компетентність.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Підготувати перекладачів згідно із Стандартом вищої освіти України (Київ, 2017; Другий (магістерський) рівень освіти. Галузь знань «03 Гуманітарні науки». Спеціальність 035 «Філологія») та уніфікаційними вимогами до навчання майбутніх перекладачів Єврокомісії, а саме, Європейської магістерської програми з перекладу (ЕМТ), розроблювану за ініціативи Генерального директорату Єврокомісії з питань перекладу і в тісній співпраці з визнаними академічними експертами в галузі перекладу.

5. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є ознайомлення студентів з необхідними лінгвальними та екстралінгвальними навичками, інформаційно-технічними засобами, корелятивним вербокреативним простором та лінгвоматематичним симбіозом англійської мови та мов програмування.

6. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна за вибором «Англомовний дигітальний дискурс: природна мова vs мови програмування» належить до тих лінгвістичних дисциплін, які вдосконалюють етапи підготовки філологів-перекладачів. Курс структурується двома змістовими модулями: «АНГЛОМОВНИЙ ДИГІТАЛЬНИЙ ДИСКУРС» і «МОВИ ПРОГРАМУВАННЯ ЯК ЛІНГВОМАТЕМАТИЧНИЙ СИМБІОЗ (АНГЛОМОВНІ ЧАТБОТИ)». У першому модулі розглядаються такі проблеми, як репрезентація АДД як сучасного соціокультурного та технократичного феномену; мовні, міжкультурні фактори які впливають на формування АДД. У другому модулі концептуально важливими є такі навички: інформаційна компетентність; тематична компетентність; технологічна компетентність.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ ти жня	Назва теми	Форми орга- нізації на- вчання	К-сть годин
1.	Дигітальний дискурс серед інших дискурсивних формацій	лекц.	2
2.	Основні процеси компанування текстових побудов у АДД	практ.	2
3.	Соціо- та лінгвокультурні характеристики мов програмування	лекц.	2
4.	Логіко-семантичний потенціал МП як основного конструкту АДД	практ.	2
5.	Англомовні мови програмування як операнд АДД	лекц.	2
6.	МП Scratch , Python	практ.	2
7.	Репрезентація природної (англійської) мови та штучних мов програмування у межах АДД	лекц.	2
8.	Значущість морфології, семантики, синтаксису та прагматики у патерні «Людина – Машина»	практ.	2
9.	Принципи машинної обробки природної англійської мови	лекц.	2
10.	Чатбот як медіатор у процесі комунікації «Людина – Машина»	практ.	2
11.	Лінгвальна шаблонізація мовлення чатботів	лекц.	2
12.	Прагматика анімованих англомовних агентів спілкування	практ.	2

13.	Технічні засоби для редагування письмового перекладу	лекц.	2
14.	Обробка текстів оригіналу та перекладу засобами цифрової лінгвістики	практ.	2

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	Сучасні технічні засоби (програми пам'яті перекладу, електронні словники, глосарії, бази пошуку інформації та фіксації лексичних новотворів, архіви наук.-технічних текстів, наук. журналів, двомовні наук.-тех. видання; ресурси з редагування текстів, підрахунку статистики і т. ін.)	4
2	Програми Translation Memoгу, електронні словники, програми для розпізнавання текстів та статистичної обробки текстів	16
3	Інформаційний блок (пояснення типології існуючих сайтів: довідкові (словники, енциклопедії, глосарії і т. ін.), презентаційні (сайти підприємств, організацій, урядів, міжнародних, громадських організацій і т. ін.), спеціалізовані (лінгвістичні, перекладацькі і т. ін.), персональні (блоги) та ін.	10
4	Технологічний блок (розвиток навичок розроблення стратегій для документальних і термінологічних досліджень; вмінь отримувати та обробляти значиму інформацію для конкретних цілей (документальна, термінологічна, лексична, фразеологічна інформація); розвиток медійної грамотності сучасного перекладача, використання необхідного програмного забезпечення та пошукових систем; створення власних архівів документів і т. ін.	10
5	Пошукові системи для перекладачів, англomовні каталоги тощо	4
6	Основні поняття та визначення корпусної лінгвістики. Лінгвістичні (мовні) та нелінгвістичні корпуси. Історія лінгвістичних корпусів. Корпусна лінгвістика: сучасний стан. Класифікація (типологія) корпусів за різними принципами. Типи корпусів за завданнями. Типи корпусів за формальними ознаками.	16
7	Використання корпусів. Огляд існуючих корпусів різних типів. Закордонні національні корпуси (англійської, німецької та французької мов). Корпус української мови. Спеціальні корпуси. Менеджери корпусів. Корпус як пошукова система. Мова запитів. Вихідні інтерфейси. Порівняльний аналіз. Корпусні дослідження. Лексичні дослідження, які базуються на корпусах. Граматичні дослідження, які базуються на корпусах. Семантичні дослідження, які базуються на корпусах.	10

Рубіжний контроль: за весь період вивчення навчальної дисципліни студент має виконати 2 (дві) модульні роботи (за окремим планом)

9. Система та критерії оцінювання курсу

Поточний контроль: опитування на семінарських заняттях.
 Підготовка реферату та робіт в електронному вигляді із використанням інформаційно-технічних засобів, які вивчаються.
 Рубіжний контроль: 2 модульні роботи (за окремими критеріями).
 Підсумковий контроль: залік.

Оцінювання відповідей – за 100-бальною шкалою (ECTS).

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для <i>екзамену</i> , курсової, практики	для <i>заліку</i>
90 – 100	<i>A</i>	відмінно	зараховано
85 – 89	<i>B</i>	добре	
75 – 84	<i>C</i>		
70 – 74	<i>D</i>	задовільно	
60 – 69	<i>E</i>		
35 – 59	<i>FX</i>	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	<i>F</i>	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

10. Політика курсу

Вивчення курсу передбачає володіння студентом таких знань та вмінь:

знати:

- взаємозв'язки між поняттями «англомовний дигітальний дискурс», «текст», «дискурс», «мови програмування як лінгвосеміотичний симбіоз», «знак», «символ», «семантика», «синтаксис» та інші;
- дескриптори лінгвосеміотики англомовного дигітального дискурсу на трьох основних рівнях (від базисного – опису команд та мов програмування; проміжного – комунікація «Людина – Машина» та її варіації; до вербальної репрезентації на макрорівні – у сучасному англомовному соціолінгвальному інформаційному просторі);
- принципи сприйняття англійської мови людиною, звертаючись до логіки, оцінки морфології та розуміння її фразеологічних конструкцій, послівній обробці англомовного речення та прагматики сприйняття англомовних повідомлень;
- формальні зв'язки між природною мовою (англійською) та мовами програмування;
- основні складники англійської мови засобами штучного інтелекту та їх кореляцію із лінгвістичними методами дослідження природної мови (англійської), такими як інтертекстуальність, смислова неоднозначність, ідентифікація та обробка інформації;
- комунікацію «Людина – Машина» на прикладі комунікації людини із англомовними чатботами та голосовими асистентами.

вміти:

- застосовувати сучасні технічні засоби, такі як: програми пам'яті перекладу (Trados, OmegaT, Transit, Wordfast та інші), електронні словники (Lingvo, Multitran), офісні пакети (MS Office, Open Office) і інші спеціалізовані програми для обробки зображень, форматування документів, роботи з аудіо-та відеофайлами (Adobe Acrobat, Adobe Photoshop, AutoCAD, Dreamweaver, FrontPage, PowerPoint) та різні типи операційних систем (Windows Vista / XP, Linux, Mac OS), а також допоміжними технічними засоби (мікрофон, відеокамера, принтер, сканер, цифровий фотоапарат, факс та інше).
- працювати із базами фіксації лексичних новотворів для пошуку тлумачення вузькогалузевих термінів інноваційних науково-технічних галузей;
- розвивати навички послідовного перекладу на переговорах, семінарах, конференціях, лекціях, презентаціях, роботі на міжнародних конгресах, такі як запам'ятовування інформації, тренування вимови та дихання, розвиток темпу мовлення та роздвоєння уваги; синоніміку, культуру мовлення, артикуляцію тощо;
- розуміти мовні та мовленнєві особливості не носіїв англійської мови; особливості комунікації «Людина – Машина»;

- тренувати міжкультурну компетентність сучасного перекладача у глобальному світі (етика, політкоректність, психологічна стійкість тощо).